

Số: 2635/VPCP-V.I

V/v kết quả thực hiện Chỉ thị số
17/CT-TTg ngày 19/6/2018 của
Thủ tướng Chính phủ năm 2022

Hà Nội, ngày 17 tháng 4 năm 2023

Kính gửi:

- Ban Chỉ đạo 389 quốc gia;
- Các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ;
- Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia.

Xét Báo cáo số 60/BC-VPTT ngày 05 tháng 4 năm 2023 của Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia về kết quả thực hiện Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 19 tháng 6 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại, sản xuất, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng thuộc nhóm hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền trong năm 2022 (sao gửi kèm theo), Phó Thủ tướng Trần Lưu Quang, Trưởng Ban Chỉ đạo 389 quốc gia có ý kiến chỉ đạo như sau:

- Cơ bản đồng ý các kiến nghị của Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia tại Văn bản số 60/BC-VPTT ngày 05 tháng 4 năm 2023. Các bộ, ngành, địa phương căn cứ nhiệm vụ được giao tiếp tục thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 19 tháng 6 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ; Bộ Y tế, Bộ Thông tin và Truyền thông tập trung rà soát, xử lý những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện Chỉ thị theo kiến nghị của Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia tại văn bản nêu trên.

- Bộ Công Thương khẩn trương triển khai thực hiện các nhiệm vụ được giao tại Quyết định số 319/QĐ-TTg ngày 29 tháng 3 năm 2023 của Thủ tướng Chính phủ “Phê duyệt Đề án về chống hàng giả và bảo vệ người tiêu dùng trong thương mại điện tử đến năm 2025”; trong đó cần phối hợp với các bộ, cơ quan rà soát, hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật để quản lý việc bán hàng trên môi trường thương mại điện tử, đặc biệt đối với các mặt hàng ảnh hưởng đến sức khỏe người tiêu dùng.

- Ban Chỉ đạo 389 quốc gia theo dõi, kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện và tổng hợp, báo cáo kết quả theo nhiệm vụ được giao tại Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 19 tháng 6 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ.

Văn phòng Chính phủ thông báo để các cơ quan liên quan biết, thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- TTg, PTTg Trần Lưu Quang (để b/c);
- Tổng cục Hải quan;
- VPCP: BTCN, PCN Cao Huy,
TGD Công TTĐT;
- Lưu: VT, V.I (3) MH.

**KT. BỘ TRƯỞNG, CHỦ NHIỆM
PHÓ CHỦ NHIỆM**

Cao Huy

Số: 60 /BC-VPTT

Hà Nội, ngày 05 tháng 4 năm 2023

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 19/6/2018 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại, sản xuất kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng thuộc nhóm hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền
Năm 2022

Thực hiện chỉ đạo của Trưởng ban Ban Chỉ đạo 389 quốc gia tại Kế hoạch số 11/KH-BCĐ389 ngày 08/8/2018 triển khai thực hiện Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 19/6/2018 về việc tăng cường đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại, sản xuất kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng thuộc nhóm hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền (viết tắt là Chỉ thị 17) và kế hoạch công tác năm 2022, Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia (viết tắt là Văn phòng Thường trực) tổng hợp, báo cáo kết quả thực hiện Chỉ thị 17 năm 2022, cụ thể như sau:

I. ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH

Năm 2022, dịch bệnh Covid-19 được kiểm soát, kinh tế thế giới dần được phục hồi, phát triển, sản xuất, thương mại và dịch vụ quốc tế, khu vực... hoạt động trở lại. Tuy nhiên, tình hình chính trị thế giới diễn biến phức tạp, nhiều quốc gia lâm vào lạm phát, khủng hoảng năng lượng trầm trọng do xung đột vũ trang giữa Nga với Ukraine; giá cả hàng hóa biến động thất thường, phức tạp, ảnh hưởng tăng trưởng kinh tế thế giới, trong đó có Việt Nam. Công tác chống buôn lậu gian lận thương mại và hàng giả cũng gặp nhiều khó khăn, trong đó có việc kiểm soát ngăn chặn hoạt động buôn lậu, sản xuất, kinh doanh hàng giả hàng kém chất lượng nhóm mặt hàng chăm sóc và nâng cao sức khỏe con người.

Ứng phó với trạng thái hoạt động mới của xã hội sau đại dịch Covid, các đối tượng hoạt động buôn lậu, sản xuất kinh doanh đối với nhóm mặt hàng này đã thay đổi phương thức thủ đoạn hoạt động trên tất cả các tuyến biên giới đất liền, vùng biên cũng như địa bàn nội địa.

Tại tuyến biên giới đất liền phía Bắc, khi Trung Quốc xây dựng hàng rào biên giới cứng thì các hoạt động buôn lậu nhỏ lẻ, mang vác qua cánh gà của khâu, theo đường mòn, lối mở gần như không còn nữa, số vụ việc vi phạm giảm rõ. Đối tượng chuyển phương thức hoạt động, bằng thủ đoạn núp bóng các công

ty nhập khẩu theo đường chính ngạch để khai sai chủng loại, số lượng hàng hóa khi làm thủ tục đi qua cửa khẩu để đưa hàng vào nội địa tiêu thụ qua địa bàn các tỉnh Quảng Ninh, Lạng Sơn, Cao Bằng, Lào Cai.

Tại tuyến biên giới Việt Nam với Lào và Campuchia các đối tượng đầu nậu, chủ hàng xuất cảnh ra nước ngoài mua dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dán các nhãn mác hàng hóa đang được người tiêu dùng ưa chuộng, sau đó thuê cừ vạm, khoán công đoạn vận chuyển, ngụy trang, kê khai gian dối hàng hóa để vận chuyển qua cửa khẩu, đường mòn biên giới nhằm tránh sự kiểm soát của cơ quan chức năng, xảy ra chủ yếu trên tuyến các tỉnh Tây Ninh, Bình Phước, Đồng Tháp, Long An, An Giang, Kiên Giang.

Tuyến cảng biển, cảng nội địa, cảng hàng không hàng hóa từ nước ngoài vận chuyển vào Việt Nam bằng container, bưu kiện, bưu phẩm..., lợi dụng chính sách quản lý rủi ro trong quản lý thuế; chính sách áp dụng quản lý rủi ro trên hệ thống thông quan hàng hóa tự động, quá trình nhập khẩu hàng hóa, đối tượng khai báo gian dối số lượng, giá trị, chủng loại hàng hóa để nhập lậu hàng hóa vào Việt Nam.

Trong thị trường nội địa, nổi lên tình trạng lợi dụng sự khan hiếm khó khăn của nguồn nhập khẩu thuốc chữa bệnh thời gian qua, các đối tượng sản xuất thuốc tân dược giả tráo đổi hàng nội thành hàng ngoại hoặc núp bóng các doanh nghiệp có chức năng sản xuất thuốc và thực phẩm chức năng để tổ chức sản xuất thuốc tân dược giả và thực phẩm chức năng giả các loại là những sản phẩm đã được đăng ký độc quyền của các công ty trong nước và nước ngoài với qui mô lớn; lợi dụng chính sách ưu đãi đầu tư, cấu kết với các đối tượng nước ngoài, sử dụng phương tiện công nghệ cao để buôn lậu; một số công ty có vốn đầu tư nước ngoài không tổ chức sản xuất tại Việt Nam mà nhập khẩu hàng hóa từ Trung Quốc, sau đó thay nhãn mác ghi xuất xứ Việt Nam rồi xuất khẩu đi các nước khác; thành lập các "công ty ma" để nhập khẩu các sản phẩm riêng rẽ, nếu trót lọt thì hoàn thiện dán nhãn mác để tiêu thụ, nếu bị phát hiện thì sẵn sàng từ chối hoặc tự biến mất; một số đối tượng khi bị lực lượng chức năng kiểm tra, bắt giữ, dùng thủ đoạn hợp thức bằng các hóa đơn thanh lý hàng được mua của cơ quan nhà nước bán phát mại. Cùng với đó, hoạt động thương mại điện tử phát triển nhanh chóng và trở nên phổ biến, tiện lợi đối với người tiêu dùng thì cũng xuất hiện các thủ đoạn mới về buôn bán, kinh doanh hàng giả hàng kém chất lượng. Các đối tượng lập nhiều tài khoản mạng và chạy quảng cáo, sử dụng những cá nhân nổi tiếng, có ảnh hưởng lớn trong lĩnh vực y tế, xã hội để làm nhân vật cho quảng cáo sai sự thật về hàng hóa đặc biệt đối với nhóm mặt hàng thuốc đông y sản xuất gia truyền, thuốc chữa bệnh dân gian, các dược liệu quý tự nhiên như sâm, nấm, thực phẩm chức năng và mỹ phẩm; chụp ảnh sản phẩm bằng công nghệ; chỉ dẫn địa chỉ bán hàng chung chung, không rõ ràng hoặc qua hộp thư kín, phát trực tiếp và đăng tải bài quảng cáo về mỹ phẩm, thực phẩm chức năng; sử dụng nhà ở, chung cư làm kho chứa hàng lậu, hàng giả, hàng kém chất lượng,...gây khó khăn cho công tác kiểm tra, kiểm soát của lực lượng chức năng. Bên cạnh đó, lợi dụng hoạt động dịch vụ bưu chính, chuyên phát nhanh trong nước và quốc tế, dịch vụ giao nhận hàng tại nhà với đội ngũ người giao

hàng (shipper) đông đảo ... các đối tượng đưa hàng lậu, hàng giả, hàng kém chất lượng vào các kho chứa bưu kiện, bưu phẩm, đây là ranh giới không rõ ràng cho việc xác định trách nhiệm của chủ thể đối với hàng hóa vi phạm.

Hàng hóa vi phạm chủ yếu là sinh phẩm, tân dược phục vụ nhu cầu phòng chống dịch Covid-19, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng giả, thuốc đông y gia truyền, dược liệu quý hiếm, kém chất lượng, không nhãn mác, không rõ nguồn gốc xuất xứ.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN

1. Công tác Chỉ đạo của BCD 389 quốc gia và triển khai thực hiện của BCD 389 các bộ, ngành và địa phương

Trên cơ sở chỉ đạo của đồng chí Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ, Trưởng Ban Chỉ đạo 389 quốc gia tại văn bản số 2282/VPCP-VI ngày 13/4/2022 thông báo chỉ đạo yêu cầu các bộ ngành, địa phương tiếp tục thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả Chỉ thị số 17, Ban Chỉ đạo 389 các bộ/ ngành, địa phương đã ban hành nhiều chỉ đạo tăng cường đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại, sản xuất kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng thuộc nhóm hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền; đề xuất sửa đổi những bất cập, khó khăn vướng mắc của chính sách pháp luật, đặc biệt với vai trò chủ đạo trong công tác quản lý ngành, Bộ Y tế đã ban hành nhiều văn bản liên quan tập trung giải quyết nội dung này⁽¹⁾, thực hiện chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý: đã hoàn thành và cung cấp dịch vụ công trực tuyến mức độ 4 trong việc đăng ký thuốc, kê khai, kê khai lại giá thuốc, tiếp nhận công bố mỹ phẩm, tiếp nhận thông tin thuốc và xác nhận nội dung quảng cáo thuốc, tra cứu thông tin GxP; đã thực hiện tích hợp, cung cấp trên Công Dịch vụ công quốc gia 02 nhóm dịch vụ công: cấp giấy xác nhận nội dung thông tin, quảng cáo thuốc gồm 03 thủ tục hành chính và kê khai, kê khai lại giá thuốc gồm 03 thủ tục hành chính; hoàn thành kết nối cơ chế một cửa quốc gia đối với 25 thủ tục hành chính: 01 thủ tục hành chính về cấp số tiếp

¹ Quyết định số 5975/QĐ-BYT ngày 31/12/2021 và Kế hoạch số 2317/KH-BYT ngày 31 ngày 12 tháng 2021 về việc xây dựng và trình dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 15/2018/NĐ-CP ngày 2/2/2018 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật an toàn thực phẩm; tiếp tục dự thảo Thông tư sửa đổi, bổ sung và bãi bỏ một số văn bản quy phạm pháp luật về an toàn thực phẩm: sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 24/2019/TT-BYT ngày 30 tháng 8 năm 2019 của Bộ trưởng Bộ Y tế quy định việc quản lý và sử dụng phụ gia thực phẩm; Thông tư số 18/2019/TT-BYT ngày 17 tháng 7 năm 2019 của Bộ trưởng Bộ Y tế hướng dẫn Thực hành sản xuất tốt (GMP) trong sản xuất, kinh doanh thực phẩm bảo vệ sức khỏe; Thông tư số 43/2014/TT-BYT ngày 24 tháng 11 năm 2014 của Bộ trưởng Bộ Y tế quy định về quản lý thực phẩm chức năng; Sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 48/2015/TT-BYT ngày 01 tháng 12 năm 2015 của Bộ trưởng Bộ Y tế quy định hoạt động kiểm tra an toàn thực phẩm trong sản xuất, kinh doanh thực phẩm thuộc phạm vi quản lý của Bộ Y tế, Quyết định số 2700/QĐ-BYT về việc công bố thủ tục hành chính ban hành/bị bãi bỏ trong lĩnh vực Dược phẩm thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ Y tế tại Thông tư số 08/2022/TT-BYT ngày 05/9/2022 của Bộ Y tế; Quyết định số 2023/QĐ-BYT ngày 25/7/2022 của Bộ Y tế về việc công bố TTHC được sửa đổi, bổ sung lĩnh vực Dược phẩm thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ Y tế quy định tại Thông tư số 23/2021/TT-BYT ngày 09/12/2021; Quyết định số 49/QĐ-BYT ngày 09/01/2023 về việc công bố thủ tục hành chính được sửa đổi, bổ sung, thay thế và bị bãi bỏ trong lĩnh vực Dược phẩm thuộc phạm vi chức năng quản lý của Bộ Y tế theo quy định tại Thông tư số 12/2022/TT-BYT ngày 21/11/2022 của Bộ trưởng Bộ Y tế;

nhận phiếu công bố đối với sản phẩm mỹ phẩm nhập khẩu và 24 thủ tục hành chính về lĩnh vực quản lý kinh doanh dược. Đồng thời thực hiện số hóa, chuyển đổi số trong lĩnh vực dược: Hoàn thành kết nối liên thông các cơ sở cung ứng thuốc 63/63 tỉnh/thành phố, xây dựng Ngân hàng dữ liệu ngành dược, xây dựng Cơ sở dữ liệu về chứng chỉ hành nghề dược và cơ sở kinh doanh dược, xây dựng phần mềm báo cáo tồn thuốc, nguyên liệu làm thuốc để có cơ sở dữ liệu theo dõi nguồn cung của các thuốc, nguyên liệu làm thuốc tại Việt Nam, xây dựng Cơ sở dữ liệu về mã định danh thuốc.

Bộ Thông tin và Truyền thông chỉ đạo các đơn vị trực thuộc áp dụng nhiều biện pháp đấu tranh, ngăn chặn hoạt động kinh doanh, buôn bán hàng hóa nhập lậu, hàng giả, hàng kém chất lượng trên mạng bưu chính viễn thông; triển khai các biện pháp kỹ thuật, nghiệp vụ trên mạng Internet phát hiện, xử lý vi phạm, thực hiện tạm ngưng, thu hồi tên miền “.vn” và tên miền quốc tế vi phạm cung cấp thông tin trên mạng, trang thông tin điện tử cung cấp, quảng cáo hàng giả, hàng kém chất lượng đối với dược, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng và y học cổ truyền.

Các lực lượng chức năng đã tổ chức đấu tranh, phát hiện và xử lý nhiều vụ việc vi phạm⁽²⁾ thu nộp ngân sách nhà nước hàng chục tỷ đồng; phát hiện những bất cập của chính sách pháp lý, rút ra nhiều bài học kinh nghiệm trong công tác đấu tranh với các vi phạm trong lĩnh vực này cũng như công tác phối hợp giữa các lực lượng chức năng, ngăn chặn hoạt động buôn lậu.

2. Kết quả đấu tranh xử lý

Năm 2022, các cơ quan chức năng cả nước đã phát hiện xử lý 3.527 vụ vi phạm (giảm 567 vụ, giảm 13% so với cùng kỳ năm trước), trong đó có 807 vụ buôn bán kinh doanh hàng nhập lậu (giảm 220 vụ, giảm 21% so với cùng kỳ năm trước), 2.491 vụ gian lận thương mại (giảm 376 vụ, giảm 13% so với cùng kỳ năm trước), 229 vụ hàng giả (tăng 29 vụ, tăng 14,5% so với cùng kỳ năm trước); trong đó nhóm hàng dược phẩm là 1009 vụ (giảm 869 vụ, giảm 46% so với cùng kỳ năm trước), mỹ phẩm là 1618 vụ (giảm 228 vụ, giảm 12% so với cùng kỳ năm trước), thực phẩm chức năng là 822 vụ (tăng 490 vụ, tăng 147,5% so với cùng kỳ năm trước), 78 vụ thuốc y học cổ truyền (tăng 56 vụ, tăng 254% so với cùng kỳ năm trước).

² Điển hình: Tháng 12/2022 Công an Quận 8, TP.HCM bắt giữ đường dây sản xuất, mua bán thuốc tây giả qui mô lớn hoạt động tại nhiều tỉnh thành phía Nam do Nguyễn Xuân Cường cầm đầu, khởi tố bắt giam 06 đối tượng; Tháng 6/2022, Phòng Cảnh sát kinh tế Công an TPHCM triệt phá đường dây sản xuất, buôn bán tân dược giả do anh em Phạm Bích Ngọc, Phạm Ngọc Bích cầm đầu thu giữ hàng trăm ngàn sản phẩm thuốc tây giả; Ngày 31/11/2022, Tổng Cục Quản lý thị trường và Cục QLTT TP.HCM bắt quả tang 5 kho chứa và xưởng sản xuất, pha chế các nhãn hiệu dầu gội, sữa tắm giả các thương hiệu trên địa bàn xã Vĩnh Lộc, huyện Bình Chánh, TP.HCM; Ngày 21/1/2022, Quản lý thị trường TP. Hồ Chí Minh phát hiện cơ sở kinh doanh của Trần Thanh Thảo huyện Nhà Bè có 555 hộp thuốc các loại không nguồn gốc, xuất xứ; Ngày 25/7/2022, Tổng cục QLTT, Cục QLTT tỉnh Bắc Ninh và Công an tỉnh Bắc Ninh phát hiện kho chứa hàng Hộ kinh doanh Nguyễn Đức Phú, thu giữ trên 20 tấn hàng chủ yếu là mỹ phẩm. Từ ngày 28/02 Công an tỉnh Bắc Ninh phối hợp Cục Quản lý thị trường tỉnh Bắc Ninh kiểm tra xe ô tô vận chuyển 2.695 bộ kit test nhập lậu và 580 hộp thuốc hỗ trợ điều trị covid nhập lậu.

2.1. Xử lý hành chính

Xử phạt 3510 vụ, thu nộp ngân sách nhà nước 49,31 tỷ đồng (trong đó: số tiền phạt vi phạm hành chính 32,75 tỷ đồng; phạt bổ sung, truy thu thuế 8,52 tỷ đồng; bán hàng tịch thu 8,04 tỷ đồng).

2.2. Xử lý hình sự

Khởi tố 17 vụ/35 đối tượng, trong đó 10 vụ/26 đối tượng liên quan đến dược phẩm, 07 vụ mỹ phẩm, thực phẩm chức năng.

2.3. Áp dụng các hình thức xử phạt bổ sung

- Tước quyền sử dụng chứng chỉ hành nghề dược và đình chỉ hoạt động kinh doanh: 06 trường hợp vi phạm về xuất khẩu thuốc kiểm soát đặc biệt; ban hành 11 văn bản thu hồi thuốc vi phạm chất lượng; ban hành các công văn đình chỉ lưu hành, thu hồi trên toàn quốc 41 sản phẩm mỹ phẩm không đạt tiêu chuẩn chất lượng.

- Thực hiện tạm ngừng hoạt động của 133 tên miền “.vn”, thu hồi 04 tên miền.

3. Nhận xét đánh giá

3.1. Ưu điểm

Công tác chống buôn lậu, sản xuất, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng, hàng xâm phạm sở hữu đối với nhóm mặt hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng và vị thuốc y học cổ truyền đã có những chuyển biến rất rõ qua hàng năm từ khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 17/CT-TTg, thể hiện qua sự lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt của cấp ủy chính quyền các cấp từ trung ương xuống địa phương; sự vào cuộc của các lực lượng chức năng; sự đồng thuận, ủng hộ cao của người tiêu dùng đối với hàng giả, hàng kém chất lượng. Nhận thức trong cộng đồng doanh nghiệp, các tổ chức, cá nhân kinh doanh hợp pháp về bảo vệ thương hiệu và trách nhiệm đấu tranh phòng chống hàng giả, hàng kém chất lượng đối với nhóm mặt hàng này có những thay đổi tích cực so với trước đây. Thể hiện qua kết quả chủ động rà soát, sửa đổi bổ sung ngày càng hoàn thiện chính sách pháp luật của các bộ/ngành, địa phương đối với số vụ việc vi phạm được phát hiện, xử lý đều giảm rõ năm sau thấp hơn năm trước, đặc biệt không còn tình trạng bày bán công khai mỹ phẩm, thực phẩm chức năng là hàng giả, hàng kém chất lượng trong các khu chợ, các tuyến phố, cửa hàng xách tay như trước nữa; hoạt động buôn bán hàng giả hàng kém chất lượng hóa bất hợp pháp trên không gian mạng từng bước được kiểm soát, xử lý hiệu quả.

3.2. Tồn tại

-Việc chấp hành chế độ thông tin báo cáo của một số bộ ngành, địa phương chưa nghiêm túc. Có một số bộ/ngành, địa phương không lập báo cáo định kỳ.

- Công tác phối hợp giữa các ngành, lực lượng chức năng, các địa phương chưa thường xuyên, liên tục, đặc biệt trong việc chia sẻ trao đổi thông tin và xử lý vi phạm.

3.3. Khó khăn, vướng mắc

Qua báo cáo kết quả thực hiện Chỉ thị 17, tại một số bộ, ngành, địa phương và cơ quan chức năng cho thấy:

- Hoạt động thương mại điện tử vẫn rất khó khăn đối với công tác quản lý nhà nước cũng như hoạt động chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả. Tình trạng vi phạm về quảng cáo thực phẩm bảo vệ sức khỏe vẫn diễn ra phổ biến trên môi trường mạng, các kênh: Youtube; facebook; zalo, trang thông tin điện tử có tên miền từ nước ngoài, đã thần dược hóa thực phẩm chức năng, quảng cáo sai sự thật, lừa dối gây nhầm lẫn cho người tiêu dùng, sử dụng hình ảnh, thiết bị, trang phục, tên, thư tín của các đơn vị, cơ sở y tế, bác sỹ, dược sỹ, nhân viên y tế, thư cảm ơn của người bệnh, bài viết của bác sỹ, dược sỹ, nhân viên y tế, những cá nhân nổi tiếng, có ảnh hưởng lớn trong cộng đồng để quảng cáo thực phẩm; thiết lập tổng đài tư vấn giả mạo bác sỹ, dược sỹ, chuyên gia y tế để tư vấn không đúng về công dụng, tác dụng của thực phẩm bảo vệ sức khỏe, giả mạo Giấy tiếp nhận đăng ký bản công bố sản phẩm của Cục An toàn thực phẩm để đăng bán thực phẩm bảo vệ sức khỏe trên sàn thương mại điện tử. Trong khi đó, phần lớn các trang thông tin điện tử kinh doanh, giới thiệu sản phẩm vi phạm lại thường có tên miền quốc tế ẩn giấu thông tin các tổ chức nước ngoài, không xác định được chủ thể đăng ký-tên miền, hoặc đăng ký tên miền tại Việt Nam nhưng địa chỉ thường trú không cụ thể nên tuy tìm chủ thể để xử lý vi phạm rất khó, tính chất linh hoạt của trang điện tử, mạng xã hội là dễ dàng đăng phát nhưng cũng dễ dàng gỡ bỏ, giúp đối tượng dễ dàng trong xóa bỏ dấu vết, chứng cứ, gây khó khăn trong công tác kiểm soát thị trường cũng như phát hiện xử lý vi phạm. Trong khi đó, các biện pháp nghiệp vụ để kiểm tra, giám sát, phát hiện vi phạm trong thương mại điện tử của các ngành, lực lượng chức năng chưa theo sát diễn biến của tình hình.

- Nguồn lực đảm bảo cho xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về xử lý vi phạm hành chính trong đó có lĩnh vực dược mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền còn hạn chế, khó khăn.

- Hoạt động bưu chính, chuyên phát nhanh phát triển phổ biến, rộng rãi, các tổ chức, cá nhân vi phạm thường lợi dụng loại hình này để vận chuyển, kinh doanh hàng lậu, hàng giả trong đó có các mặt hàng là dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, đặc biệt có phức tạp hơn trong thời gian dịch bệnh Covid-19 bùng phát diện rộng..

- Công nghệ in phát triển nhanh chóng, máy in gọn nhẹ, dễ đầu tư nên cơ sở in xuất hiện ngày càng nhiều, lẫn nhà xưởng trong các khu dân cư, đây là nơi in ẩn, sản xuất các loại bao bì, nhãn mác cho các đối tượng sản xuất kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng, rất khó cho hoạt động thanh kiểm tra, kiểm soát của lực lượng chức năng.

- Xu hướng buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả nói chung, nhóm mặt hàng điều chỉnh trong Chỉ thị 17 nói riêng chuyển dần từ nhỏ lẻ như vận chuyển hàng hóa qua đường mòn, lối mở, trao đổi hàng hóa cư dân biên giới, trực tiếp giao nhận hàng hóa sang việc thành lập công ty, sử dụng công nghệ cao, giao nhận gián tiếp, lòng vòng, lợi dụng sự thông thoáng trong chính sách xuất nhập khẩu để buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả với quy mô số lượng lớn qua cửa khẩu chính.

- Do sự rào chắn của biên giới phía Bắc nên đối tượng buôn lậu chuyên địa bàn hoạt động vào biên giới khu vực miền Trung, miền Đông và Tây Nam bộ. Địa hình biên giới chia cắt phức tạp, có nhiều đường mòn, đường tắt, kênh rạch, luồng lạch, trang bị phương tiện, công cụ hỗ trợ phục vụ công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả của các lực lượng còn thiếu, lạc hậu, chưa đáp ứng được yêu cầu nghiệp vụ trong khi phương thức thủ đoạn hoạt động của đối tượng rất tinh vi, sẵn sàng đối phó và chống trả quyết liệt; đời sống của nhân dân khu vực biên giới còn nhiều khó khăn, thiếu việc làm, tham gia buôn lậu và tiếp tay cho buôn lậu, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới để kiếm sống chiếm phần nhiều.

- Hạn chế của công tác giám định, kiểm nghiệm: việc lấy mẫu mỹ phẩm đi kiểm nghiệm, thời gian gửi mẫu đến khi nhận kết quả thử nghiệm ở các trung tâm phân tích mẫu kéo dài thời gian lâu dẫn đến hết thời gian xử lý vi phạm; một số chỉ tiêu chất lượng cơ bản chính trong mỹ phẩm, các trung tâm phân tích được chỉ định tại Thành phố Hồ Chí Minh không phân tích được dẫn đến không đánh giá đúng chất lượng của mỹ phẩm.

3.4. Nguyên nhân

- Nhu cầu tiêu dùng các mặt hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu, vị thuốc y học cổ truyền trong đời sống xã hội ngày càng cao, tâm lý sính hàng ngoại, ham giá rẻ, khả năng phân biệt hàng thật hàng giả của người tiêu dùng còn hạn chế, công tác tuyên truyền chưa thiết thực hiệu quả. Đặc biệt trong thời gian bùng phát dịch bệnh Covid, nhu cầu sử dụng sinh phẩm, thực phẩm chức năng và thuốc điều trị, phòng ngừa Covid tăng đột biến.

- Xu hướng tất yếu của thương mại điện tử, có sự tham gia đa dạng của chủ thể, đối tượng tương tác, các nền tảng điện tử, trang cá nhân, biên độ, phạm vi tác động rộng với độ phức tạp, linh hoạt của nó đang gây nên nhiều khó khăn cho công tác quản lý nhà nước và công tác đấu tranh chống buôn lậu, gian lận và hàng giả trong đó có nhóm mặt hàng điều chỉnh tại Chỉ thị 17.

- Công tác dự báo, phân tích, đánh giá tình hình vi phạm của các đối tượng buôn lậu, gian lận thương mại, sản xuất, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng đối với nhóm hàng dược, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng và vị thuốc y học cổ truyền chưa được quan tâm, chú trọng.

- Hệ thống văn bản pháp luật liên quan còn chưa đồng bộ, còn thiếu tính ổn định, chế tài xử lý chưa đủ mạnh để răn đe phòng ngừa, cụ thể:

+ Qui định quản lý về hoạt động quảng cáo chưa chặt chẽ trên các phương tiện truyền thông, đặc biệt trên không gian mạng đối với các sản phẩm thực phẩm chức năng, mỹ phẩm.

+ Qui định pháp lý về công tác giám định, kiểm nghiệm còn nhiều bất cập, chưa sát với thực tế, chưa phát huy hết nguồn lực con người cũng như công dụng của trang thiết bị y tế.

+ Chính sách cải cách hành chính, cung cấp dịch vụ công, tạo sự thông thoáng thuận lợi cho doanh nghiệp lại là điều kiện thuận lợi để đối tượng lợi dụng vi phạm pháp luật.

- Lực lượng, kinh phí, trang thiết bị, phương tiện chuyên dụng phục vụ chống buôn lậu, gian lận thương mại, hàng giả, bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ còn thiếu, yếu.

- Chính sách đối với cư dân biên giới chưa đảm bảo, thu hút người dân, đặc biệt là đa dạng hóa ngành nghề tạo công ăn việc làm ổn định, lâu dài đáp ứng được nhu cầu cuộc sống thường ngày.

- Công tác phối hợp, chia sẻ thông tin của một số ngành, lực lượng chức năng chưa phát huy hết trách nhiệm, hạn chế hiệu quả đấu tranh phòng chống buôn bán kinh doanh hàng lậu, sản xuất kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng đối với nhóm mặt hàng điều chỉnh tại Chỉ thị 17.

III. ĐỀ XUẤT

Trên cơ sở kết quả thực hiện Chỉ thị 17 của các bộ, ngành, địa phương, Văn phòng Thường trực tổng hợp báo cáo và kính trình Trưởng Ban Chỉ đạo 389 quốc gia, Phó Thủ tướng Chính phủ xem xét chỉ đạo:

1. Các bộ, ngành thành viên Ban Chỉ đạo 389 quốc gia và UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương căn cứ vào nhiệm vụ được giao trong Chỉ thị, tiếp tục lãnh đạo, chỉ đạo, tập trung lực lượng, phương tiện, biện pháp tổ chức thực hiện hiệu quả Chỉ thị 17; Chỉ đạo Ban Chỉ đạo 389 các bộ, ngành, địa phương và các lực lượng chức năng tiên hành đánh giá đúng thực kết quả thực hiện Chỉ thị, chủ động dự báo sát tình hình, đề ra những giải pháp trọng tâm trong thời gian tiếp theo, tiếp tục rà soát xử lý những khó khăn vướng mắc, tăng cường phối hợp liên ngành, thanh tra, kiểm tra, đấu tranh, xử lý triệt để các vi phạm đối với nhóm mặt hàng điều chỉnh của Chỉ thị 17; chú trọng thanh tra, kiểm tra công vụ, làm tốt công tác tổ chức cán bộ không để tiếp tay, móc nối, bảo kê cho mọi hoạt động buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả.

2. Giao Bộ Y tế chủ trì phối hợp các bộ, ngành liên quan tập trung nghiên cứu tiếp tục xử lý những khó khăn, vướng mắc:

- Tiếp tục rà soát tham mưu sửa đổi, bổ sung, ban hành thay thế, từng bước hoàn thiện chính sách pháp luật liên quan, đảm bảo sự đồng bộ, chặt chẽ, toàn diện, thuận lợi cho công tác quản lý nhà nước đối với nhóm mặt hàng chăm sóc và nâng cao sức khỏe con người.

- Nâng cao hiệu quả năng lực hoạt động của hệ thống kiểm nghiệm nhà nước, các cơ sở kiểm tra chất lượng đặc biệt là nhóm mặt hàng điều chỉnh của Chỉ thị 17, sử dụng hiệu quả các nguồn lực cả về đội ngũ cán bộ kỹ thuật, trang

thiết bị và nguồn kinh phí được bố trí đảm bảo; Chủ động đẩy mạnh công tác thanh kiểm tra, giám sát chất lượng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền phát hiện xử lý kịp thời mọi sai phạm.

- Phối hợp các ngành, lực lượng chức năng đặc biệt các hiệp hội ngành nghề, doanh nghiệp, tổ chức các hội nghị, hội thảo chuyên đề, kịp thời đưa ra các khuyến cáo, dấu hiệu nhận biết đối với nhóm mặt hàng dược phẩm, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền.

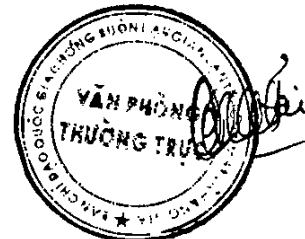
3. Bộ Thông tin và Truyền thông: Chỉ đạo hệ thống đài, báo phối hợp các cơ quan chức năng tăng thời lượng, dung lượng đẩy mạnh phổ biến kiến thức, tuyên truyền chính sách, pháp luật liên quan nhóm mặt hàng điều chỉnh tại Chỉ thị 17; chỉ đạo các đơn vị chức năng giám sát và quản lý chặt chẽ hoạt động quảng cáo của các đơn vị phát hành quảng cáo, đặc biệt đối với thực phẩm chức năng, mỹ phẩm, dược liệu và vị thuốc y học cổ truyền; nghiên cứu kiểm soát tổng đài điện thoại được thiết lập giả danh bác sỹ, dược sỹ để tư vấn bán các mặt hàng giả, kém chất lượng trên không gian mạng. Đánh giá phân tích tình hình, đưa ra dự báo sát hợp, đề xuất giải pháp xử lý triệt để vi phạm của các trang thông tin điện tử, trang cá nhân trên mạng xã hội.

4. Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia theo dõi, đôn đốc kết quả thực hiện chỉ đạo của Trưởng Ban để tổng hợp báo cáo kịp thời./.

Nơi nhận:

- Đ/c Trần Lưu Quang, Phó TTg Chính phủ, Trưởng ban BCD 389 quốc gia (để báo cáo);
- Đ/c Hồ Đức Phớc, Phó Trưởng ban TT BCD 389 quốc gia, Bộ trưởng Bộ Tài chính (để báo cáo);
- Các đ/c Phó Trưởng ban và thành viên BCD 389 qg (để b/c);
- BCD 389 các bộ: Y tế, Tài chính, Công Thương, Công an, Quốc phòng, KH&CN, Thông tin & Truyền thông;
- BCD 389 các tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- Văn phòng Chính phủ (Vụ I);
- Các đ/c Phó Chánh VPTT;
- Lưu: VT, VPTT (02b-TH).

CHÁNH VĂN PHÒNG

Lê Thanh Hải